

Försvarsekonomi i fokus Sydkorea

Per Olsson

Sydkorea strävar efter en större internationell roll, att bli en så kallad ”global pivotal state” som värnar den regelbaserade ordningen. I sin Indopacifiska strategi tar Sydkorea tydligt ställning för värderingar som demokrati och frihet. Man har samsyn med sin viktigaste allierade USA, samtidigt som man vill bibehålla sin ekonomiska relation med Kina. På senare tid har den sydkoreanska försvarsindustrin skördat flera internationella framgångar. Sydkorea är en innovativ och viktig industrination, men står också inför avsevärda demografiska utmaningar.

SYFTET MED DETTA memo är att ge en övergripande bild av Sydkoreas försvarsutgifter, försvarsindustri och politiska situation i relation till andra östasiatiska länder. Sydkoreas säkerhetspolitik präglas alltjämt av landets konflikt med Nordkorea, dess allians med USA samt dess geografiska närhet och handelsförbindelser med Kina. I november 2022 lanserade Sydkorea sin nya indopacifiska strategi. I denna ger regeringen Yoon Suk-Yeol uttryck för en tydlig säkerhetspolitisk samsyn med USA samt behovet av en stärkt internationell roll för Sydkorea.¹ Givet Sydkoreas ekonomiska, sociala, och kulturella framsteg identifieras en ökad förväntan från det internationella samfundet att landet tar en mer aktiv roll. Regeringen Yoon eftersträvar att Sydkorea blir en så kallad ”global pivotal state” som värnar den internationella regelbaserade ordningen. Strategin framhåller den indopacifiska regionens betydelse, globalt och för Sydkorea. Den lägger även stor vikt vid värden som fred, frihet och välbefinnande. Det framgår att Sydkorea söker utökade samarbeten med likasinnade partnerländer, inom såväl som bortom regionen.

Den indopacifiska strategin utgör ett tydligt ställningstagande för liberal demokrati och ett närmande mot USA:s syn på den indopacifiska regionen. Detta utan att ta direkt

avstånd från Kina, en nyckelpartner. Sydkorea söker en sundare och mognare relation med Kina, där delade intressen bör eftersträvas baserat på ömsesidig respekt. Dock motsätter sig Sydkorea unilaterala förändringar av *status quo* i regionen samt uttrycker att man vill se fred och stabilitet i Sydkinesiska havet samt i Taiwansundet. Man eftersträvar även marin säkerhet och frihet till navigering samt en nära ekonomisk relation till ASEAN, Australien, Nya Zeeland och Stillahavsländerna. Strategin upprepar Sydkoreas strävan efter en kärnvapenavrustning av Nordkorea. Sydkorea eftersträvar också ett närmande till Japan, trots olösta dispyter länderna emellan. Man vill också närma sig länder utanför den indopacifiska regionen, exempelvis i Sydamerika och Europa. Sydkorea motsätter sig vidare Rysslands invasion av Ukraina.² Att Sydkorea tydligt tagit ställning för ”Väst-sidan” i internationella relationer kan bland annat ses genom landets sanktioner mot Ryssland och president Yoon Suk-Yeols Nato-besök i juni 2022. Sydkorea har goda förutsättningar, men även utmaningar, för att höja sin internationella profil.

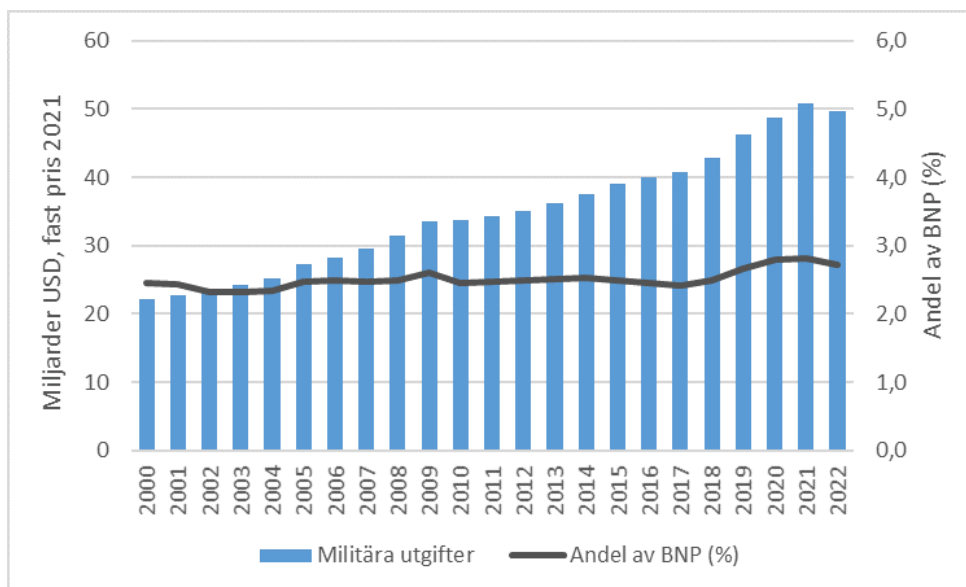
Militära utgifter

Sydkoreas militära utgifter var nionde högsta i världen och näst högst bland östasiatiska länder år 2022, 46,4 miljarder USD, enligt SIPRI. I fast pris har Sydkoreas militära utgifter mer än fördubblats, en ökning på 124 procent, under perioden 2000–2022, se figur 1. Däremot har Sydkoreas militära utgifter förblivit i stort sett oförändrade som andel av BNP, runt 2,5–2,7 procent, under samma period.³ Det innebär att Sydkoreas tillväxt i militära utgifter under de senaste två decennierna i stort har följt landets ekonomiska utveckling. De militära utgifternas andel var något högre än världsgenomsnittet på 2,1 procent av BNP år 2022. Under femårsperioden 2023–2027 planerar Sydkorea att öka sina försvarsutgifter betydligt, med

¹ The Government of the Republic of Korea (2022) Strategy for a free, peaceful, and prosperous Indo-Pacific region.

² Ibid.

³ Data för militära utgifter är hämtade från SIPRI (2023) *SIPRI Military Expenditure Database 1949–2022*.

Figur 1. Sydkoreas militära utgifter och militära utgifter som andel av BNP (%).

Källa: SIPRI (2023)

runt 6,8 procent årligen. Fokus för dessa investeringar är förmågor som möjliggör förbekämpning av och skydd mot ballistiska robotar från Nordkorea, inklusive köp av 20 stycken F-35, ubåtsbaserad av egna konventionellt bestyckade ballistiska robotar, UAVer, ytstridsfartyg samt land- och sjöbaserat luftvärn.⁴

Enligt SIPRI gick Sydkoreas militära utgifter mätt i amerikanska dollar om Japans år 2022 och blev därmed det land som spenderar näst mest i Östasien, efter Kina. Sydkorea spenderar mer än en dubbel så hög andel av BNP på försvar som Japan och Sydkorea har haft en snabbare ekonomisk tillväxt under de senaste två decennierna. Däremot spenderade såväl Sydkorea som Japan endast en sjättedel vardera av vad Kina gjorde år 2022, se tabell 1.

Militär personal och materiel

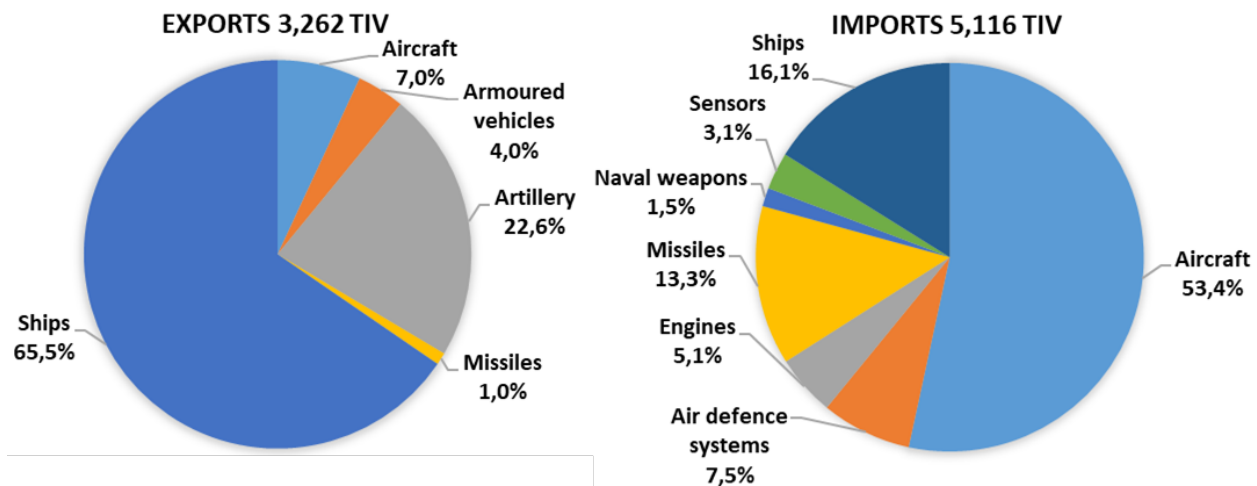
Till följd av sitt utsatta säkerhetsläge har Sydkorea behållit obligatorisk militärtjänstgöring för män, med en värnplikt på 18-21 månader. Enligt IISS hade landet år 2022, 555 000 aktivt tjänstgörande försvarsmaktsanställda och 3,1 miljoner reservister. Samma år hade den sydkoreanska armén 2 149 stridsvagnar (varav 225 moderna *K2 Black Panther* och 484 *K1A1/K1A2* samt i övrigt äldre sovjetiska och amerikanska vagnar), 540 pansarskyttefordon (varav 500 moderna K21) och 2 566 bepansrade fordon (varav 1 700 moderna KIFV). Sydkoreas marin har 19 licens-tillverkade ubåtar av ursprungligen tysk design, 2 *Dokdo* helikopterbärande amfibiefartyg, 4 stora amfibiefartyg, 3 *Sejong Daewang* stora jagare, 6 *Chungmugong Yi Sun-Sin* medelstora jagare samt 3 äldre jagare, 14 fregatter och 7 korvetter. Sydkoreas flygvapen har 522 stridsflygplan;

Tabell 1. Militära utgifter och militära utgifter som andel av BNP, jämförelse (miljarder SEK), rörligt pris.

	2000		2010		2022	
	Miljarder USD	% av BNP	Miljarder USD	% av BNP	Miljarder USD	% av BNP
Sydkorea	22,1	2,5	33,8	2,5	49,6	2,7
Japan	45,5	0,9	54,7	0,9	46,0	1,1
Kina	22,2	1,8	105,5	1,7	292,0	1,6

Källa: SIPRI (2023)

⁴ Naval News (2023) "South Korea Unveils 2023-2027 Mid-Term Defense Plan", *Naval News*, 26 januari 2023, <https://www.navalnews.com/naval-news/2023/01/south-korea-unveils-2023-2027-mid-term-defense-plan/>

Figur 2. Fördelning av export och import per kategori, 2018–2022, miljoner Trend-Indicator Value (TIV)

Källa: SIPRI

varav 40 *F-35 Lightning II*, 60 *FA-50 Strike Eagle* och 161 *F-16 Fighting Falcon C/D* samt signalspaningsflyg, tank- och transportflyg.⁵

Försvarsindustri och handel med försvarsmateriel

Sydkorea har följt en medveten strategi att bygga upp en inhemsk försvarsindustri. Från att främst ha importerat och anpassat amerikansk utrustning har Sydkoreas försvarsindustri gradvis mognat, utvecklat egen utrustning och på senare tid nått exportframgångar. Bland världens 100 största försvarsföretag är Sydkorea hem till fyra; flygmotor och fordonstillverkaren Hanwha Aerospace, flygtillverkaren Korea Aerospace Industries (KAI) samt robot och elektronikproducenten LIG Nex1. Dessutom ingår Hanwha Group och Hanwha Defense och Hanwha Systems (dotterbolag till Hanwha Aerospace), vilka tillhör världens 100 största försvarsföretag i termer av vapenförsäljning.⁶ Andra företag verksamma inom den sydkoreanska försvarsindustrin är Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering och Hyundai Rotem.

Mellan 2018 och 2022 bestod den sydkoreanska vapenexporten till två tredjedelar av fartyg, följt av artillerisystem, flygplan, bepansrade fordon och robotar.⁷ Under samma period var exporten jämnt fördelad mellan de

största kundländerna. Av Sydkoreas vapenexport mellan 2018 och 2022 gick 15,8 procent till Filippinerna, 13,3 procent till Indien, ytterligare 13,3 procent till Thailand, 12,3 procent till Storbritannien och 12,0 procent till Indonesien. En av Sydkoreas största militära exportprodukter är tanknings- och logistikfartyg samt korvetter och fregatter. Sydkorea har även nått sentida exportframgångar med sitt artillerisystem K9 Thunder, till bland andra Norge, Finland, Estland, Polen och Indien. I juli 2022 tecknade Polen ett omfattande avtal med sydkoreanska försvarsföretag som omfattar köp av 180 K2 Black Panther stridsvagnar samt licenstillverkning för totalt 1 000 samt 672 ytterligare K9 haubitsar och 48 FA-50 lätta stridsflygplan. Denna stororder har gjort Sydkorea till en viktig aktör på den europeiska marknaden och ger Polen möjligheten att bli detsamma genom export av lokalt tillverkade varianter.⁸

Trots en högre grad av försvarsindustriell självförsörjning är Sydkorea fortfarande beroende av import för vissa typer av vapensystem och komponenter, framförallt ifrån USA. Av Sydkoreas vapenimport utgjordes över hälften av flygplan, mellan 2018 och 2022, följt av fartyg, robotar, luftvärnssystem, motorer, sensorer och marina vapensystem. I särklass störst importursprungsland under perioden var USA med 70,8 procent, därefter

⁵ Data för militär personal och utrustning är hämtade från IISS (2023) *The Military Balance 2023*, s. 265–268.

⁶ SIPRI (2023) *SIPRI Arms Industrial Database*.

⁷ SIPRI (2023) *SIPRI Arms Transfer Database*. SIPRI använder ett uppskattat värde för större konventionella vapensystem, kallat Trend-Indicator Value (TIV).

⁸ Kastner & Kim (2022) "South Korean arms find interest in Europe amid Ukraine war", *Nikkei Asia*, 9 september 2022.

Tyskland med 18,8 procent, Frankrike med 7,9 procent, Storbritannien med 1,9 procent och Israel med 0,6 procent. Stora importordrar innefattar F-35 stridsflygplan, stridsflygsmotorer, fartygsmotorer, fartygsbeväpning samt sjömåls- och luftvärnsrobotar från USA. Transport- och träningsflygplan har även importerats från Frankrike, ubåtar och fartygsmotorer från Tyskland, Meteor-robotar och fartygsmotorer från Storbritannien.⁹

Politiska och ekonomiska förutsättningar

Det finns vissa konstanter i Sydkoreas försvars- och säkerhetspolitik. Nordkorea är alltjämt det dimensionerande försvarspolitiska hotet, ett starkare och mer aggressivt Kina är en växande utmaning och alliansen med USA en säkerhetspolitisk grundpelare. Däremot finns partipolitiska skiljelinjer. Den politiska vänstern och center-liberala Demokratiska partiet (RR. *Deobureominjudang*) har ofta sökt en mer försonlig ton med Nordkorea, den så kallade Solskenspolitiken. Den politiska högern, däribland nuvarande president Yoons konservativa Folkstyrkepartiet (RR. *Gungminuihim*), har traditionellt intagit en mer avståndstagande politik gentemot Nordkorea och lagt större vikt vid alliansen med USA.¹⁰ Yoon har också intagit en tuffare politisk linje gentemot Kina.

Sydkorea räknas till en av de östasiatiska tigerekonomierna och har gått från ett av världens absolut fattigaste länder under 1950- och 1960-talen till ett höginkomstland, med BNP per capita på 33,4 tusen USD, mellan Spanien och Italien i världsrankningen.¹¹ Sydkorea rankar ofta högt bland innovativa ekonomier och är hem till flera världsledande företag som Samsung, LG och Hyundai. På senare tid har Sydkorea även upplevt avsevärda kulturella framgångar inom musik och film, vilket har bidragit till att stärka landets mjuka makt globalt. Däremot står Sydkorea inför ett antal utmaningar, inte minst när det kommer till demografi. Sydkorea har världens lägsta födelsetal, med 0,78 barn per kvinna i fertil ålder.¹² Detta är långt under vad som behövs för att upprätthålla befolkningsstorleken och har lett till en krympande och snabbt åldrande befolkning, vilket kan få långsiktiga negativa konsekvenser för landets statsfinanser och tillväxtpotential.¹³ På många sätt är den sydkoreanska tillväxtresan en komprimerad utveckling av den resa många europeiska länder genomgått, från fattigdom till industrialisering till avancerad serviceekonomi och högre utbildad, men åldrande, befolkning. Skillnaden är att Sydkoreas resa har varit betydligt snabbare ■

⁹ SIPRI (2023) *SIPRI Arms Transfer Database*.

¹⁰ Se exempelvis, Ko Jun-tae (2022) "Defining political ideologies in South Korea", *The Korean Herald*, 25 maj 2022.

¹¹ IMF (2023) GDP per capita. <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>

¹² <https://www.npr.org/2023/03/19/1163341684/south-korea-fertility-rate>

¹³ <https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20230102000602>